

IZ PARLAMENTA

PIŠE POSLANKA DANICA SIMŠIČ

Starševski dodatek

Pred dobrim mesecem ali natančno 18. decembra 1993 je začel veljati Zakon o družinskih prejemkih, ki v družinski proračun prinaša novost – STARŠEVSKI DODATEK. Pravico do njega imajo vse porodnice ne glede na to ali so bile že kdaj zaposlene ali ne in so trenutno brez službe. Višina tega dodatka je 52 odstotkov zajamčene plače ali nekaj več kot 16 tisoč tolarjev. Ni ne vem kaj, toda v primerjavi z nič, kolikor je do uveljavitve tega zakona pripadalo dijakinjam, študentkam, kmetičam in stečajnicam, nekaj vendarle je! Staršev-

ski dodatek pripada materi oz. očetu v enaki dolžini kot traja porodniški dopust, to je leto dni.

Kdaj, kako in kje uveljavljate pravico do tega dodatka?

60 dni pred predvidenim datumom poroda pri Centru za socialno delo v kraju, kjer imate stalno prebivališče. Najpreprosteje seveda je, da na Center pokličete oz. se tam osebno ogledate. Tako boste zvedeli vse podrobnosti, formalnosti pa boste Ljubljancem verjetno še nekaj časa urejale na Miklošičevi. Dodati velja morda samo še to, da starševski dodatek upravičenki pripada do 337. dne otrokove starosti. Če torej otroka že imate in ste brez zaposlitve, vam star-

ševski dodatek pripada od dne, ko vložite zahtevek pa do dne, ko vaš otrok dopolni 337 dni.

Ah, te pokojnine...

Po tem, ko vlada ni uspela z zakonskim predlogom o podaljšanju intervencijskega zakona, ki je upokojenecem v lanskem letu vzel dvomesečne poravnave, tudi v letošnje leto (poslanci smo tak predlog zavrnili že v memorandumu in nato je poslanski NE dobil tudi vladni predlog zakona, ki naj bi ga konec lanskega leta sprejeli po hitrem postopku), se je zadeve lotila pri stranskih vratih.

Sistemiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v 159. členu namreč odloča, da mora državni zbor za vsako leto določiti razmerje med povprečno plačo na zaposlenega v republiki in povprečno starostno pokojnino za polno pokojninsko dobo. To razmerje ne more biti nižje od 85 odstotkov, je še zapisano v zadnjem stavku tega člena.

In tako je vlada za decembrsko zasedanje pripravila predlog odloka, ki se je glasil:

»V letu 1994 se lahko pokojnine uskladijo po 160. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za toliko odstotkov, da povprečna starostna pokojnina preračunana na zne-

sek za polno pokojninsko dobo skupaj z uskladjitvijo ne presega 85 odstotkov povprečne plače v Republiki Sloveniji po zadnjih podatkih, ki jih je objavil Zavod RS za statistiko.«

Tako kot ljudski pregovor pravi, da so vse dobre stvari tri, si je vlada v omenjeno besedilo vgradila kar tri varovalke, da upokojenecem tudi v letošnjem letu ne bi bilo treba plačevati poravnov.

In katere so te tri varovalke?

Prva je besedica »lahko« – pokojnine se torej lahko izplačujejo s poravnami, lahko pa tudi ne!

Druga varovalka je »skupaj z uskladjitvijo«, ko uskladitev vlada preprosto prevede v povišanje,

tretja in še posebej nevarna pa je »ne presega 85 odstotkov povprečne plače« ali povedano drugače: pokojnine ne smejo presegati 85 odstotkov povprečne plače, lahko pa so seveda nižje! Pa čeprav v zadnjem stavku 159. člena jasno piše, da »to razmerje ne more biti nižje od 85 odstotkov.«! Poslanci smo vse tri vladine »varovalke« seveda pravočasno spregledali in sprejeli nedvoumno besedilo odloka, ki se glasi:

»V letu 1994 se pokojnine uskladijo po 160. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za toliko odstotkov, da povprečna starostna pokojnina preračunana na zne-

sek za polno pokojninsko dobo znaša 85 odstotkov povprečne plače po zadnjih podatkih, ki jih je objavil republiški zavod za statistiko.«

A glej ga šmenta! Vlada ne odneha! Zdaj rešitev išče v samovoljni razlagi 160. člena. Poglejmo primer: če bi, denimo, statistika ugotovila, da so se novembrske plače v primerjavi z oktobrskimi dvignile za dva odstotka, naj bi se tudi januarke pokojnine dvignile le za dva in ne za šest odstotkov, kolikor bi znašalo povišanje s poravnomo razlik. Pri tem pa vlada seveda modro zamolči, da je decembrska pokojnina 85 odstotkov oktobrskih plač, ker je za podrobno zbiranje in statistično obdelavo podatkov pač potrebno toliko časa!

Kako se bodo stvari razpletle, je v tem trenutku seveda nemogoče povedati. Dejstvo pa je, da je glede usklajevanja pokojnin sistemiški zakon jasan, da je pri usklajevanju Upravnih odbor skupščine Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje samostojen in da odlok (če bo vlada vztrajala pri svoji razlagi) pač ne more imeti večje moči kot zakon sam.

Očitno pa je tudi, da vladnih igrice z upokojenci še ne bo tako kmalu konec. Menda je zakon, ki bo poravnave dokončno ukinil že pripravljen. Poslanci ga še nismo dobili. Slišati pa je, da naj bi se po tem predlogu pokojnine usklajevale enkrat na leto in to z veljavnostjo za naprej in ne za nazaj...

vaša poslanka
DANICA SIMŠIČ

KRAJEVNA SKUPNOST BIZOVIK
Bizoviška c. 6
61261 Lj.-Dobrunje

razpisuje delovno mesto
tajnika-ce KS

Pogoji: – VI. stopnja strokovne izobrazbe upravne ali pravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali V. stopnja izobrazbe in 5 let delovnih izkušenj
– prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki poznajo krajevno skupnost Bizovik.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili pošljite na gornji naslov z oznako »za razpisno komisijo« v 15 dneh po objavi.

OTROŠKI SOS TELEFON

VSAK TOREK OD 14. DO 15. URE DELUJE OTROŠKI SOS TELEFON. Pokličite telefonsko številko 443-074, če imate kakršnekoli težave!

Na OŠ Božidarja Jakca v Ljubljani smo se odločili, da ustanovimo OTROŠKI SOS TELEFON. S priporočili smo začeli že lani v začetku decembra. Imeli smo veliko sestanov, na katerih smo razpravljali o različnih problemih mladih.

K ustanovitvi tega telefona je največ pripomogla socialna delavka naše šole, ga. Karmen Vergolin. Sklicala je vse sestanke in jih tudi vodila. Pripravila nam je veliko vprašanj, na katera smo skušali kar najbolje odgovoriti.

Obnavljala so različne teme: ljubezen, nasilje v družini ipd. Za našo akcijo smo izdelali tudi več propagandnih plakatov in jih razobesili po šolskem naselju.

POKLIČITE OTROŠKI SOS TELEFON:

- če vas zanima karkoli,
- če vam je dolgčas,
- če imate težave doma, v šoli, s prijatelji...
- če vas tepejo,
- če bi radi izvedeli kaj več o drogah, spolnosti, aidsu ipd.

POKLIČITE NAS IN LAŽJE VAM BO!

MATIAŽ MATOŠEC
lit. nov. krožek
OŠ Božidarja Jakca

90 LET DRAŠLERJEVE MAME

Drašlerjeva mama Štefanija je prišla na svet 24. 12. 1903. Kot mnogim ženskam in materam tudi njeno življenje v nekdanji stari Jugoslaviji ni bilo najbolj rožnato. Z možem Janezom, ki je bil Andrejčev iz Kleč pri Dolu, sta živela v majhni hišici v strmem bregu nad železniško postajo Laze. Mož je bil zaposlen na kmetiji kot progovni delavec. V zakonu sta se jima rodili dve hčerki. Leta 1938 je oče umrl star ko-

maj 40 let. Po njegovi smrti in v času vojne se je sama brez službe in pokojnine po možu, s hčerkama, ki jima je bilo šele 5 in 6 let, prebijala skozi življenje.

Ko se zdaj vsega spominja, pravi: »Zelo hudo je bilo,« vendar ni nikoli obupavala. Njene pridne roke so bile raskave in žuljave od dela. Hodila je h kmetom v »tabarh«, nabirala borovnice in gobe. Včasih je nakuhala tudi nekaj žganja, vendar ne zase. Z dinarčki in skromnim izkupičkom od vsega je iz meseca v mesec, iz leta v leto skrbela in živela le za svoji odrasajoči dekleti. Šele po II. svetovni vojni je prejela po svojem možu prvo skromno pokojnino. Obe hčerki sta se poročili, mlajša je, žal, že tudi vdova. Sedaj ima Drašlerjeva mama že 3 vnuke in 6 pravnukov, ki jo vsi spoštujejo in jo imajo srčno radi.

Društvo upokojencev iz Dolskega ji ob njenem visokem jubileju, 90-letnici rojstva želimo predvesti mnogo zdravja z željo, da bi dočakala tudi stoto obletnico.

MARJAN LAUTAR

Jaslice v poljski cerkvi (sv. devica Marija v Polju) vsako leto postavi mladina. Med najbolj zagnanimi je bil letos Uroš Zagoren s prijatelji. Pred leti je pošolska mladina napravila figure iz gline. Letošnje pa so lesene in pobarvane. So soliden obrtni izdelek s konca prejšnjega stoletja. Namestili so jih v bogato in izvirno krajino s potokom in mlinom, ki jo še popestri soj lučk. Jaslice slavijo kot največje v okolici, najbrž ravno zaradi mladine, ki hoče zanje čim več prostora. (Fotografija: Borut Krajnc)

ORGANIZACIJA ZA DUŠEVNO ZDRAVJE ŠENT

V času ekonomske stiske in velike brezposelnosti, ki bremeni naš vsakdan, se zdi, da se skrb za ljudi v duševni stiski zmanjšuje. Težko najdemo zaposlitev, primerno bivališče jim je praktično nedosegljivo, solidarnost je majhna, ljudje se ukvarjajo le s svojimi eksistenčnimi problemi.

Iz lastnih izkušenj vemo tudi, da človek v krizi le težko poišče in najde sogovornika med bližnjimi, pa čeprav so ti morda pripravljeni nuditi pomoč. Ljudje v duševni stiski so marginalizirani, ker jih na obrobje potiska okolica in ker se tja umikajo tudi sami.

Pojavljajo se sicer številne bolj ali manj kakovostne psihoterapevtske službe v privatnem sektorju, ki pa so dostopne le premožnejšim.

V psihiatričnih ambulantah so delavci ravno tako preobremenjeni, srečanja s psihiatrom so prepogosto omejena na kratek informativen pogovor ali predpisovanje zdravil.

V Ljubljani, v občini Moste-Polje, je navkljub težkim časom pred približno letom dni nastala nevladna neprofitna Organizacija za duševno zdravje ŠENT, ki združuje tiste ljudi v duševni stiski, ki so že uporabljali psihiatrične usluge in njihove sorce, strokovnjake in druge sodelavce.

Povod za njen nastanek je prav gotovo zgoraj opisana stiska, ki jo čutijo

predvsem uporabniki. Povezava z nekaj strokovnjaki, veliko navdušenje in potreba po samoorganizaciji so pripomogli, da se je Organizacija naglo razširila v mestni prostor in zdaj že opravlja številne funkcije.

Skupina za samopomoč

je oblika druženja, pri kateri si ljudje z različnimi težavami nudijo podporo in pomoč na podlagi lastnih izkušenj in ker so se tako odločili. V skupini lažje razrešimo tudi tiste težave, ki se nam samim zdijo povsem nepremagljive. Uporabniki družijo podobne izkušnje, ki so večkrat grenke, vendar pa so med njimi tudi izkušnje osebnostne rasti in napredovanja. Skupina je že marsikomu postala pomemben del njegovega življenja.

Center za psihosocialno rehabilitacijo ima zdaj prostore na Centru za socialno delo občine Moste-Polje. Osebe nudi svetovanje o zaposlitvi in reševanju stanovanjske problematike, načrtujejo pa tudi psihoterapevtsko

svetovanje. Informacijski del naj bi se kasneje preselil v načrtovani informacijski center,

kjer naj bi uporabniki, osebe in druge zainteresirane tudi izobraževali na področju duševnega zdravja.

Ustrezne in dostopne informacije uporabnikom so bistvene za njihovo enakopravno vključitev v skupnost in za to, da lahko odgovorno odločajo o svojem zdravljenju in sprejemajo pomembne življenjske odločitve.

Hiša za druženje in ustvarjalno delo

je prostor za klepet in takšno vrsto zaposlitve, ki prinaša zadovoljstvo in sprostitve. Načrtujejo tudi kulturne prireditve. Prostori so že zagotovljeni, prav tako osebe, za zagon manjkajo le še začetna sredstva.

Dnevna oblika druženja je pomembna predvsem za tiste uporabnike naše dejavnosti, ki niso zaposleni, za starejše, osamljene ali samo družbe potrebne.

Delavnice za usposabljanje

delujejo že več kot leto dni in beležijo prve pomembne uspehe – zaposlitve na prostem trgu delovne sile. Delo je prilagojeno uporabnikom, njihovim sposobnostim, znanju in željam. Del delovnega časa je posvečen

njihovi ustvarjalni dejavnosti. Za zdaj sta delavnici dve: šiviljska in čevljar-ska.

Povezave

Uspešno rehabilitacijo, to je vrnitev prejšnjih delovnih in družabnih spretnosti, vsak posameznik dosega v celi mreži notranjih in zunanjih činiteljev, zato je pomembno, da se Organizacija povezuje z različnimi strokovnjaki, organizacijami in sodelavci. Pomembne že vzpostavljene zveze so:

- psihiatrična bolnišnica
- center za socialno delo
- zavod za zaposlovanje
- ministrstvu za zdravstvo ter za delo in socialne zadeve
- raziskovalna skupnost
- druge prostovoljne organizacije
- tuji, predvsem angleški sodelavci, ki se ukvarjajo s podobno problematiko.

Na koncu bi se radi zahvalili nekaterim posebej pomembnim sodelavcem, ki so prispevali k nastanku in razvoju Organizacije.

Na občini Ljubljana Moste-Polje se za pomoč pri iskanju primernih prostorov zahvaljujemo gospemu Vesni Mišič in Saši Krašna, gospe Doma-Još za finančno podporo pri nakupu

dveh šivalnih strojev in pomoč pri začetkih organizacije Hiše za druženje in sprostitve, gospodu Ernestu Mencingerju, sekretarju LDS, za pomoč pri iskanju prvih prostorov za delavnice, gospe Milici Caf in doc. dr. Jožetu Darovcu za podporo in pomoč pri začetnih težavah, predvsem pa vsem uporabnikom psihiatrične bolnišnice, ki so nas motivirali za naše delo in vsem neimenovanim sodelavcem, brez katerih ne bi uspeli v svojih prizadevanjih.

Informacije lahko dobite na telefonski številki 14-03-352 (CSD Lj. Moste-Polje, Nace Kovač).

Ob predstavitvi naše organizacije obveščamo tudi, da za nadaljnje delo potrebujemo dodatna finančna in materialna sredstva, na primer rabljene, a uporabne šivalne stroje, staro pohištvo, pisarniški material ipd.

Številka našega žiro računa je: 50103-678-000-0093394

Registrirani smo pod zaporedno številko 5811449 kot »Družbena organizacija s človekoljubnimi cilji«.

Za pomoč se zahvaljujemo.

VESNA ŠVAB
NACE KOVAČ